

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

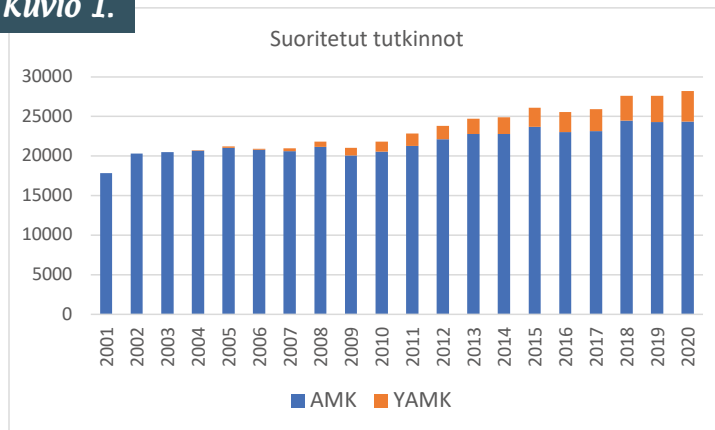
To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Manninen, R. (2021) Ammattikorkeakoulut ovat tuottaneet 25 vuoden aikana yli 500000 korkeakoulututkintoa. Toolilainen, 2021:2, s. 20-21.

URL: [https://www.tool.fi/wp-content/uploads/2021/05/TOOL\\_2\\_2021\\_Netti.pdf](https://www.tool.fi/wp-content/uploads/2021/05/TOOL_2_2021_Netti.pdf)

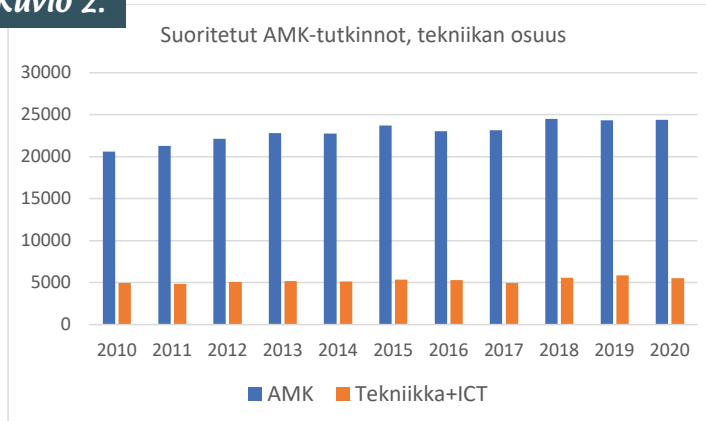
# Ammattikorkeakoulut ovat tuottaneet 25 vuoden aikana yli 500 000 korkeakoulututkintoa

Kuvio 1.



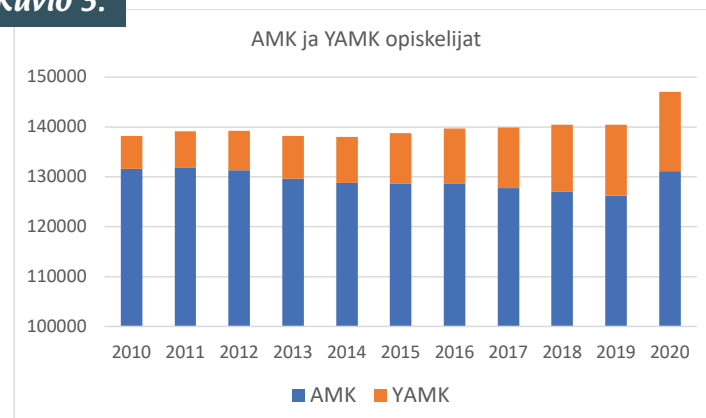
Ammattikorkeakouluissa suoritettavat tutkinnot 2001–2020. Lähde: Vipunen

Kuvio 2.



Tekniikan osuus tutkinnoista on vähän päälle 20 %. Lähde: Vipunen

Kuvio 3.



Opiskelijoiden kokonaismäärä vuosina 2010–2020. Lähde: Vipunen

”Ammattikorkeakouluista valmistuneita on yli 500 000. On vaikea kuvitella, miltä suomalaiset työmarkkinat näyttäisivät ilman näitä osajia ja heidän työpanostaan.” Näillä sanoilla tasavallan presidentti Sauli Niinistö onnitteli ammattikorkeakoulujen rehtori-neuvosto Arenea, joka täyttää tänä vuonna 25 vuotta. Samat vuodet täyttyvät myös vakinaisella ammattikorkeakoulujärjestelmällä.

**E** nsimmäiset ammattikorkeakoulut aloittivat toimintansa elokuussa 1991. Silloin opistoasteen oppilaitosten yhteistyönä muodostui yksikköjä, joista käytettiin väliaikaisen ammattikorkeakoulun nimeä. Kesäkuussa 1996 valtioneuvoston päätöksellä vakinaistettiin yhdeksän ammattikorkeakoulua, jotka aloittivat toimintansa elokuussa 1996. Vakinaistamista jatkettiin, ja vuoteen 2000 mennessä kaikki ammattikorkeakoulut olivat vakinaistuneet. Tällä hetkellä Suomessa on 24 ammattikorkeakoulua. Ennen synttärionnitteluja on syytä katsoa, mitä tilastot kertovat ammattikorkeakoulujen taipaleesta.

**KUVIOSSA 1** on vuosittain suoritettavat tutkinnot vuosina 2001–2020. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK) tuli osaksi koulutustarjontaa vuonna 2005. Koko olemassaolonsa aikana ammattikorkeakoulut ovat tuottaneet noin 509 000 tutkintoa. Tästä YAMK-tutkintojen osuus on noin 29 000, joten ammattikorkeakoulututkintojen (AMK) määrä on noin 480 000. Eniten tutkintoja on tullut terveys- ja hyvinvointialalta, noin 160 000. Tekniikka ja ICT-koulutus tulee toisena noin 143 000 tutkinnolla. Kolmantena on liiketalouden ja hallinnon alat noin 111 000 tutkinnolla.

**TILASTOJA VOI TUTKIA** monella tavalla ja erilaisilla aikajänteillä. Jos tarkastellaan muutosta vuodesta 2010 vuoteen 2020, AMK-tutkintojen määrä on kasvanut noin 18 %. YAMK-tutkinnoissa muutos on ollut huima. Vuonna 2020 YAMK-tutkinnon sai 3870 opiskelijaa. Määrä on kolminkertainen vuoteen 2010 verrattuna.

**KUVIOSSA 2** on AMK-tutkintojen lisäksi tekniikan ja ICT-alan tutkinnot vuosilta 2010–2020. Tekniikassa suoritettujen tutkintojen osuus on ollut noin 22–24 %. AMK -tutkintojen määrä pysyi vuosina 2018–2020 suunnilleen samana. Vuonna 2018 saavutettiin 24 504 tutkintoa ja viime vuonna 24 369 tutkintoa. Nämä määrät kasvavat tulevina vuosina. Opetus- ja kulttuuriministeriö linjasi vuonna 2017 valmistuneessa *Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiossa*, että vuonna 2030 yli puolella nuorista aikuisista tulisi olla korkeakoulututkinto.

**TULEVA TUTKINTOJEN** määrän kasvu on jo havaittavissa koulutukseen valittujen opiskelijoiden määrässä (kuvio 3). AMK- ja YAMK-opiskelijoiden kokonaismäärä oli vuosina 2010–2019 noin 140 000 opiskelijan luokkaa. Viime vuonna AMK-tutkintoon tähtääviä opiskelijoita oli yhteensä noin 131 000 opiskelijaa ja lähes 16 000 YAMK-opiskelijaa. Prosentteina ilmaistuna AMK-opiskelijoiden kokonaismäärä kasvoi vuoteen 2019 verrattuna noin 4 % ja YAMK-opiskelijoiden peräti 12 %. Vuonna 2020 opiskelijoita oli noin 7000 enemmän vuoteen 2019 verrattuna. Kun mukaan lasketaan vielä ammatillisen opettajankoulutuksen ja erikoistumiskoulutuksien opiskelijat, vuonna 2020 ammattikorkeakouluissa opiskeli lähes 152 000 opiskelijaa. Eniten AMK-opiskelijoita oli terveys- ja hyvinvointialalla (noin 29 %) ja toiseksi eniten tekniikan alalla (noin 24 %). Uusien opiskelijoiden määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa noin 14 % ja YAMK-puolella 25 %.

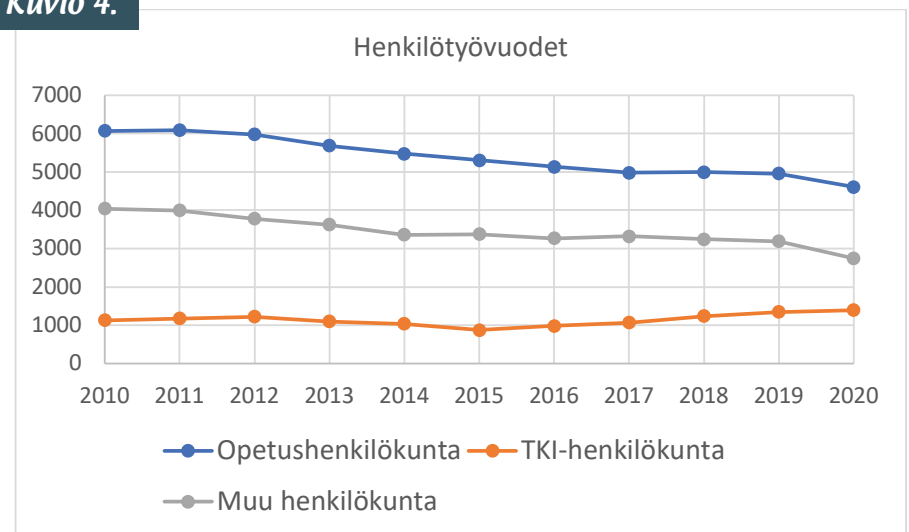
**OPISKELIJOIDEN JA TUTKINTOJEN** määrä siis kasvaa. Mitä sitten on tapahtunut henkilöstön määrässä? Kuvion 4 kertoma kehitys on synkkä. Opetushenkilökunnan määrä henkilötövuosina mitattuna on kymmenessä vuodessa laskenut noin 24 %. Pelkästään vuosina 2019–2020 opetuksesta väheni noin 350 henkilötövuotta! Kehityksen suunta on huolestuttava.

**KASVAVAA OPISKELIJAMÄÄRÄÄ** opetetaan pienenevällä opettajamäärällä. Kuviossa 5 on opiskelija–opettaja-suhde kymmenen vuoden ajalta. Muutos kymmenen vuoden aikana on noin 40 %. Tämä kehitys on johtanut työkuorman lisääntymiseen, työuupumukseen, siihen että aikaa opiskelijoiden kohtaamiseen on aina vain vähemmän ja opetuksen määrä on vähentynyt. Tämä kaikki näkyy valmistuvien opiskelijoiden osaamisen laadun heikkenemisenä.

**AMMATTIKORKEAKOULUT** ovat näyttäneet vahvuutensa. Työelämän tarpeiden mukaisia tutkintoja on tullut

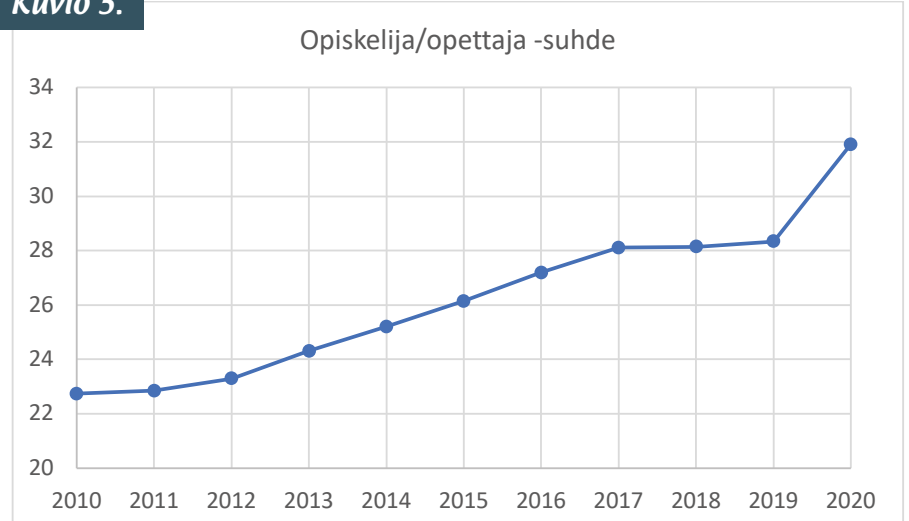
merkittävä määrä ja ammattikorkeakoulut ovat haluttu opiskelupaikka. Synttärionnittelut ovat siis paikallaan. Jotta seuraavat vuodet olisivat edellisiä parempia, muutoksia täytyy tapahtua. Opettajien määrän tulee seurata kasvavia opiskelijamääriä ja koulutustarpeita. Opettajia tarvitaan myös TKI-tehtävien tekemiseen. Opettajien kautta erilaiset projektit ja hankkeet saadaan osaksi koulutusta ja tämä lisää opiskelijoiden ammatillista osaamista. Tässäpä tavoitetta ammattikorkeakouluille tuleville vuosille.

**Kuvio 4.**



Henkilöstömäärien muutos vuosina 2010–2020. Lähde: Vipunen

**Kuvio 5.**



Opiskelijoiden määrän suhde opetushenkilökuntaan vuosina 2010–2020. Lähde: Vipunen